

Raadsvoorstel

Onderwerp Verleggen riolering voor Aanpak Ring Zuid (ARZ)

Registratienr. 5565034 Steller/telnr. J. Engels/8331 en M. Stoutjesdijk/1160 Bijlagen -

Classificatie Openbaar Geheim

Portefeuillehouder De Rook Raadscommissie B&V

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. een krediet beschikbaar te stellen van 20 miljoen euro voor de kosten van de verlegging van de riolering aan het Vrijheidsplein en het Julianaplein, de nog resterende deelprojecten, van respectievelijk 8,9 miljoen euro, 3,1 miljoen euro, 8 miljoen euro;
- II. de kosten van 20 miljoen euro te dekken (12 miljoen euro in 2016 en 8 miljoen euro in 2017) uit de bijdrage van Rijkswaterstaat;
- III. de gemeentebegroting 2016 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

De voorbereidingen voor de nieuwe zuidelijke ringweg (Aanpak Ring Zuid, ARZ) zijn in volle gang. Eén van de werkzaamheden die moet gebeuren voordat de bouw van de nieuwe weg zelf kan starten, is het zoveel mogelijk vrijmaken van het bouwterrein. In de directe omgeving van de zuidelijke ringweg liggen kabels, leidingen en rioolbuizen die moeten worden verlegd voordat de bouw van de nieuwe ringweg van start kan gaan. Dit voorstel gaat specifiek over het verleggen van de riolering voor de ARZ.

Wij zijn als gemeente eigenaar van de riolering en dus verantwoordelijk voor het uitvoeren van deze werkzaamheden. Het project ARZ betaalt voor het verleggen van de riolering, in dit voorstel lichten we beknopt toe wat er gaat gebeuren en hoe de financiën worden geregeld.

Aanleiding en doel

De voorbereidingen voor de nieuwe zuidelijke ringweg (Aanpak Ring Zuid, ARZ) zijn in volle gang. Eén van de werkzaamheden die moet gebeuren voordat de bouw van de nieuwe weg zelf kan starten, is het zoveel mogelijk vrijmaken van het bouwterrein. Vlakbij de zuidelijke ringweg liggen veel gas- en drinkwaterleidingen, elektriciteits- en telecomkabels en rioolbuizen. Voordat het de hoofdaannemer van het HoofdBouwContract (HBC) in het voorjaar van 2017 met de bouw van start kan gaan, moeten de netwerkbedrijven, zoals het Waterbedrijf Groningen, Enexis en de gemeente Groningen veel van hun kabels en leidingen verleggen. Dit voorstel gaat specifiek over het verleggen van de riolering voor de ARZ. Wij zijn als gemeente verantwoordelijk voor het uitvoeren van deze werkzaamheden.

In de loop van 2016 starten we met het daadwerkelijk verleggen van de riolering. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd in deelprojecten. Op dit moment zijn er twee deelproject-beschrijvingen gereed. Dit voorstel gaat over de dekking van alle riolerings-deelprojecten en het krediet dat hiervoor nodig is.

Kader

Het totale bedrag dat gemoeid is met het verleggen van de riolering is ca. 34 miljoen euro. Deze 34 miljoen euro is ruwweg op te splitsen in twee bedragen. Ongeveer 14 miljoen euro is nodig voor werkzaamheden die straks tijdens het daadwerkelijke bouwen van de nieuwe weg worden uitgevoerd. Deze werkzaamheden zijn opgenomen in het HoofdBouwContract ARZ. De hoofdopdrachtnemer van het HBC-ARZ is hier straks verantwoordelijk voor en de dekking van de kosten wordt opgenomen in de overeenkomst met deze hoofdopdrachtnemer.

De andere 20 miljoen euro zijn kosten die de komende paar jaar gemaakt worden (2016-2018) voor verlegging van de riolering die klaar moet zijn voordat het hoofdproject start. Deze 20 miljoen is opgeknipt in delen. Deelproject 1 "Vrijheidsplein" kost ca. 8,9 miljoen euro en deelproject 2 "Julianaplein" ca. 3,1 miljoen euro, beide moeten starten in 2016. De hoofdopdrachtnemer van het HBC-ARZ start in het tweede kwartaal van 2017 en dan moeten wij klaar zijn met de deelprojecten Vrijheidsplein en Julianaplein. Het gaat dan om het hele gebied van het Vrijheidsplein tot aan de westzijde van de Hereweg. De daarop volgende werkzaamheden, vanaf de Hereweg tot aan het Europaplein moeten nog worden uitgewerkt, waarschijnlijk worden dit twee of drie deelprojecten.

De werkzaamheden worden uitgevoerd in stappen die juridisch zijn vastgelegd. Hierbij zijn ook financiële spelregels bepaald.

- 1) De eerste stap was het **Verzoek tot Aanpassing** door Rijkswaterstaat in december 2013. Vanaf dat moment zijn we in nauwe samenwerking met het projectbureau ARZ en andere netwerkbedrijven Voorlopige en Definitieve Ontwerpen gaan maken. De kosten voor deze voorbereidende werkzaamheden worden voor 100% vergoed door het Project ARZ op grond van het Verzoek tot Aanpassing.
- 2) Voor de werkvoorbereiding, uitvoering en realisatie van de werkzaamheden wordt per deelproject een **ProjectOvereenstemming** (POS) opgesteld en door betrokken partijen ondertekend. In ons geval, voor de deelprojecten over riolering, is de POS een overeenstemming tussen Rijkswaterstaat en de gemeente. (Deze werkwijze met POS-sen is onderdeel van de NKL 1999: "*Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatswerken en spoorwegwerken 1999*"). De Definitieve Ontwerpen worden uitgewerkt in bestek en tekening en worden aanbesteed en uitgevoerd. De POS beschrijft de overeenstemming over de technische aanpassingen, de werkzaamheden, de kostenraming, de risico's en risicoverdeling en de wijze van facturering.

Argumenten en afwegingen

Het verleggen van de riolering in het gebied van de ARZ is noodzakelijk voor de bouw van de nieuwe ringweg. De kosten voor de verlegging worden gedekt uit het project en wij zijn nauw betrokken bij het ontwerp en de precieze technische invulling. De verlegging heeft geen invloed op de werking van de riolering, waar nodig worden tijdelijk maatregelen getroffen en de nieuwe riolering die er straks ligt past in het totale rioleringssysteem van de gemeente. Wij blijven eigenaar van de riolering en nemen de nieuwe/verlegde riolering weer op in de onderhoudsprogramma's.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Er is geen sprake van participatie bij dit specifieke onderdeel: het verleggen van de riolering. Maatschappelijk draagvlak voor ARZ in het algemeen is op verschillende andere momenten in de besluitvorming rond de zuidelijke ringweg aan de orde. Voor de werkzaamheden (en overlast daarvan) rond het verleggen van alle kabels, leidingen en riolering is een communicatiestrategie opgesteld om omwonenden en andere belanghebbenden te informeren en betrekken.

Financiële consequenties

De kosten voor het verleggen van de riolering worden gedekt door het Project ARZ. Wij moeten een deel van de kosten "voorschieten" tijdens de werkzaamheden. De verrekening van de kosten gebeurt in stappen, in de POS worden afspraken opgenomen over de facturering. In het algemeen wordt de facturering *per deelproject* als volgt vastgelegd:

- facturering van 15% na ondertekening POS;
- maandelijkse afrekening van werkzaamheden tot 90% van het totaalbedrag;
- eindafrekening (resterende ca. 10%): op basis van de werkelijk gemaakte kosten, na ontvangst van de eindbeschikking incl. accountantsverklaring.

De verwachting is dat we steeds één of enkele deelprojecten tegelijk uitvoeren. Wij moeten zorgen voor financiering van *een deel* van de werkzaamheden, waarbij we rekeningen betalen en die (in principe) maandelijks indienen bij het project ARZ voor afrekening. Dit doen we tot 90% van de geraamde kosten van een deelproject. Het restant, ongeveer 10%, maar dat is afhankelijk van de werkelijke kosten, wordt bij de eindafrekening verrekend. We kunnen het verloop van de werkzaamheden en de betalingen niet precies in de tijd vastleggen. Bovendien gaan verschillende deelprojecten elkaar overlappen in de tijd. Het is daardoor niet mogelijk om vooraf te berekenen of in te schatten hoeveel geld de gemeente op enig moment heeft "uitstaan" voor de verlegging van de riolering. Dit zal in de tijd sterk wisselen.

Voorstel financiering en dekking

Wij stellen voor dat de gemeente Groningen de komende jaren (2016-2018) de financiering doet van de deelprojecten voor de verlegging van de riolering voor ARZ, met dit voorstel vragen wij hiervoor een krediet aan. In de begroting gaan de lasten in 2016 met 12 miljoen incidenteel omhoog, in 2017 volgt nog 8 miljoen. Samen is dat de 20 miljoen die de verlegging van de riolering vóór de start van het hoofdproject zal kosten. Deze lasten kunnen wij in rekening brengen bij het Project ARZ (wordt juridisch geregeld, zie hieronder), waarmee de baten gerealiseerd worden. Voor de financiële effecten maken we een begrotingswijziging in programma 9 Kwaliteit Leefomgeving; paragraaf 9.1 Onderhoud en Beheer; onderdeel 9.1.2 Riolering.

Begrotingswijziging Investerings 2016						
Verleggen riolering voor Aanpak Ring Zuid						
Betrokken directie(s)	Stadsbeheer					
Titel Raads- / Collegevoorstel	Verleggen riolering voor Aanpak Ring Zuid					
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad					
Incidenteel / Structureel	I					
Looptijd	2016-2017					
Soort wijziging	Investering					
Financiële begrotingswijziging						Bedragen x 1.000 euro
Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
09. Kwaliteit van de leefomgeving	09.1 Ondh en beh openbare ruimte	Stadsbeheer	I	20.000	20.000	0
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				20.000	20.000	0

Overige consequenties

In de wet Nadeelcompensatieregeling Kabels en Leidingen (NKL1999) is vastgelegd dat Rijkswaterstaat tot op zekere hoogte de kosten moet vergoeden als leidingen verlegd moeten worden. De compensatie hangt af van de leiding, de leeftijd van de vergunning, de ligging en enkele andere factoren. Dit is geregeld in de zogenaamde en de Overeenkomst voor kabels en leidingen buiten beheersgebied (OVK 1999). De betrokken partijen hebben nog geen overeenstemming over de bijdrage die de gemeente als eigenaar van de riolering zou moeten betalen. Het gaat hierbij om een bedrag van naar schatting 1,5 miljoen euro. De gemeente is hierover in gesprek met de partners binnen het project Aanpak Ring Zuid. Mocht het resultaat zijn dat de gemeente Groningen (een deel) van deze kosten alsnog moet dragen, zullen wij uw raad hierover z.s.m. informeren en u een dekkingsvoorstel doen.

Vervolg

Dit voorjaar (2016) wordt de eerste POS opgesteld voor het deelproject 1 "Vrijheidsplein". Na ondertekening zullen de werkzaamheden worden gegund en uitgevoerd. Ondertussen worden de volgende POS-sen gemaakt en starten de deelprojecten één voor één op. In 2016 en 2017 vindt het grootste deel van de werkzaamheden voor de riolering plaats, het overige deel wordt meegenomen in het HBC vanaf 2017 tot de afronding van het totale project ARZ.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink